

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра медико-біологічних основ охорони життя та цивільного захисту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Набока
С. Г. Набока

«27» червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 232 Соціальне забезпечення

за освітньо-професійною програмою Соціальне забезпечення

мова навчання – українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник:

Шайда О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри медико-біологічних основ охорони життя та цивільного захисту Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».

Рецензенти:

Стьопкіна А.С. - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»;

Саврасов М.В. – доктор психологічних наук, професор кафедри загальної психології Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології

Протокол № 8 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

медико-біологічних основ охорони життя

та цивільного захисту

Ю.Ю.Мусхаріна

Погоджено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Керівник групи забезпечення

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«27» червня 2022 р., протокол №9

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	4-й	4-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи студента – 5	24 год.	4 год.
	Практичні	
	24год.	6 год.
	Самостійна робота	
	42 год.	80 год.
	Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Психологія професійної діяльності» полягає у засвоєнні майбутніми фахівцями теоретичних знань про психологічні особливості і закономірності інтелектуального та особистісного розвитку в умовах навчання та виховання. Ознайомлення з психологічними особливостями професійної діяльності, сучасними парадигмами та інноваційними технологіями реалізації навчально-виховного впливу з метою всебічного розвитку особистості, а також здійснення практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних проблем у професійній діяльності.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкових)
«Психологія професійної діяльності»**

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
ЗК 4 – Здатність планувати та управляти часом. ЗК 7 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 12 – Здатність працювати в команді. ЗК 14 – Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 17 – Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях. СК 3 – Здатність консультувати з питань соціального забезпечення різним групам населення, що опинилися у складних життєвих обставинах. СК 13 – Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності. СК 14 – Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.	ПРН 9 – Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців. ПРН 15 – Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки. ПРН 19 – Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців.	Словесний метод - лекції проводяться з використанням наочного методу – застосування відеоматеріалів, презентацій PowerPoint; відбувається демонстрація теоретичного матеріалу; проводиться його обговорення, аналізуються професійні ситуації, дискусія. Практичний метод - практичні заняття передбачають проведення дискусій, бесід, мозкового штурму, аналізу конкретних психологічних задач і ситуацій, розробки презентацій. В рамках самостійної роботи використовуються діагностичні та науково-дослідницькі методи навчання здобувачів відповідно до типу та складності завдання.	Вхідний (бесіда), поточний (тематичні письмові самостійні роботи у формі рефератів, доповідей, есе); усне та письмове опитування; контрольнокорекційні бесіди; письмові контрольні роботи; тестування, підсумковий контроль (залік)

3. Структура навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	зокрема				усього	зокрема		
	усього	л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Основні проблеми психології професійної діяльності. Методи психології професійної діяльності.	7	2	2	3	7,5	0,5	-	7
Тема 2. Психологічні засади професійної діяльності. Шляхи розвитку професійної діяльності.	7	2	2	3	7,5	0,5	-	7
Тема 3. Психологічна діагностика організацій	7	2	2	3	7,5	1	-	6.5
Тема 4. Мотивація професійної діяльності	7	2	2	3	6,5	-	1	6.5
Тема 5. Працездатність. Шляхи, засоби і зміст заходів збереження працездатності працівників	7	2	2	3	7,5	0,5	-	7
Тема 6. Неприятливі функціональні стани: утома, моногонія, стрес	8	2	2	4	7,5	-	1	6.5
Тема 7. Методики дослідження працездатності працівників	8	2	2	4	7,5	0,5	-	7
Тема 8. Професія. Класифікація професій	7	2	2	3	7,5	-	1	6.5
Тема 9. Професіографія , професіограма та психограма	8	2	2	4	7,5	1	-	6.5
Тема 10. Професійний відбір працівників	8	2	2	4	7,5	-	1	6.5
Тема 11. Загальна характеристика професій різного типу «людина-людина»	8	2	2	4	7,5	-	1	6.5
Тема 12. Психологія	8	2	2	4	7,5	-	1	6.5

професійної освіти. Сучасні інноваційні професійні технології.								
Усього годин	90	24	24	42	90	4	6	80

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Основні проблеми психології професійної діяльності. Методи психології професійної діяльності.	2	0,5
2.	Психологічні засади професійної діяльності. Шляхи розвитку професійної діяльності.	2	0,5
3.	Психологічна діагностика організацій	2	1
4.	Мотивація професійної діяльності	2	-
5.	Працездатність. Шляхи, засоби і зміст заходів збереження працездатності працівників	2	0,5
6.	Несприятливі функціональні стани: утома, моногонія, стрес	2	-
7.	Методики дослідження працездатності працівників	2	0,5
8.	Професія.	2	-
9.	Професіографія , професіограма та психограма	2	1
10.	Професійний відбір працівників	2	-
11.	Загальна характеристика професій типу «людина-техніка», «людина-природа», «людина-знакова система», «людина-художній образ».	2	-
12.	Психологія професійної освіти. Сучасні інноваційні професійні технології.	2	-
	Усього годин	24	4

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Психологічні основи діяльності людини. Предмет психології професійної діяльності.	2	-
2.	Психологічна готовність до діяльності в екстремальних умовах праці.	2	-
3.	Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації.	2	-
4.	Сутність і теоретико-прикладні засади мотивації.	2	1
5.	Працездатність, фактори та закономірності змін	2	-

	працездатності.		
6.	Класифікація професій	2	1
7.	Особливості професіографії.	2	-
8.	Особливості професіограми та психограми.	2	1
9.	Загальна характеристика професій типу «людина-природа»	2	-
10.	Загальна характеристика професій типу «людина-знакова система»	2	1
11.	Загальна характеристика професій типу «людина-художній образ»	2	1
12.	Теорії професійного розвитку та вибору професійних уподобань.	2	1
	Усього годин	24	6

4.3.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Методи дослідження психології професійної діяльності	3	7
2.	Екстремальні, субекстремальні та особливі умови діяльності	3	7
3.	Чинники, що впливають на ефективність роботи психологічної групи.	3	6.5
4.	Методики психологічної діагностики організацій.	3	6.5
5.	Управління мотивацією праці.	3	7
6.	Методи і методики дослідження мотивів.	4	6.5
7.	Методики дослідження працездатності працівників.	4	7
8.	Теорія ієрархії потреб А.Маслоу;	3	6.5
9.	Психофізіологічні засоби збереження працездатності працівників	4	6.5
10.	Особливості професійного відбору працівників.	4	6.5
11.	Методики професійного психологічного відбору.	4	6.5
12.	Схема послідовності дій при доборі працівників в організацію.	4	6.5
	Усього годин	42	80

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекційні, практичні) та самостійної роботи. Для студентів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

3 бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

2 бали - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1 бал - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 40 б. (денна форма навчання) та 60 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Оцінювання результатів навчання у формі семестрового заліку проводиться по закінченні вивчення навчальної дисципліни, зазвичай, на останньому практичному занятті або в період до початку екзаменаційної сесії відповідно до графіка освітнього процесу. На останньому аудиторному занятті викладач оголошує здобувачам вищої освіти відкрито (у присутності групи) накопичені ними бали поточного оцінювання з навчальної дисципліни, отримані під час лекційних, практичних занять та за виконану самостійну роботу. Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу - без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для поточного та підсумкового контролю, тестування за

темами, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань, залік.

1) усні опитування на практичних заняттях – індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда (оцінюється рівень розуміння здобувачем теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання по темі та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання);

2) перевірка виконання завдань самостійної роботи – звіт, письмове тестування; вирішення дослідницьких задач; в тому числі перевірка вміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань; перевірка результатів виконання завдань для самостійної роботи.

7. Рекомендована література

Основна

1. Психологія діяльності людини : рекомендаційний бібліографічний покажчик / укладач І. О. Міщенко. Запоріжжя : НБ НУ «Запорізька політехніка», 2019. 36 с.

2. Скрипченко О.В. Вікова та педагогічна психологія. К.: Каравела, 2019. 400с.

3. Чернякова О.В., Грицук О.В., Мельник В.В. Крос-культурна психологія : навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія. Слов'янськ : ДДПУ, 2018. 185 с.

4. Шевців З. Основи соціально-педагогічної діяльності. Київ, 2019. 246с.

5. Щербакова І.М. Психологія праці: теоретичні і методологічні основи наукових досліджень: навчальний посібник. Суми : СумДПУ, 2020. 144с.

Допоміжна література

1. Лапіна М.Д. Психологія праці та професійної діяльності фахівців соціальної сфери : навчальний посібник. Маріуполь: ПДТУ, 2020. – 176 с.

2. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти: Навчальний посібник / За наук. ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки, Т. В. Зайчикової. К.: Міленіум, 2018. 264 с.

3. Синявський В. В. Професійна орієнтація у реформуванні загальноосвітньої та професійної школи *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2018. №2. С.142-150

4. Ткаченко О.В., Зелінська З.П. Основи психології та етикет професійного спілкування в туризмі. Коломия : Світ книг, 2020. 200с.

5. Чернякова О.В. Морозова Р. Вплив психоемоційного здоров'я вчителя на його професійну діяльність. *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки*. № 6. Черкаси, 2018. – С.138-144.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
<http://www.nbu.gov.ua>
2. Національна парламентська бібліотека України
<http://www.nplu.org>
3. Державна наукова установа “Книжкова палата України ім. Івана Федорова”
<http://www.ukrbook.net>
4. Одеська національна наукова бібліотека ім. М. Горького
<http://www.odnb.odessa.ua>
5. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
<http://korolenko.kharkov.com>
6. Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека імені К. А. Тімірязєва
<http://www.library.vn.ua>
7. Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Першоучителів слов'янських Кирила і Мефодія
<http://www.lib.dp.ua>
8. Електронний каталог бібліотеки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
<https://lib.ddpu.edu.ua>
9. Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека імені І. Франка
<http://www.lib.if.ua>

9. Посилання на дистанційний курс

Розміщення основної інформації з навчальної дисципліни передбачено на навчальній платформі *Moodle*

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1369>